

mentorpedagógus **szakirányú továbbképzési szak**

I. A szakirányú továbbképzés neve:

mentorpedagógus szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

T10027

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH-FRKP/1582-7/2007.

IV. A létesítő intézmény neve:

Szegedi Tudományegyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelményei:

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:

mentorpedagógus

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

mentorpedagógus

3. Képzési terület:

pedagógusképzés

4. A felvétel feltétele: 4 félévre:

pedagógus diploma + 3 év gyakorlat

5. Képzési idő félévekben:

4 félév (2+2 félév, 2 félév alapoó szakasz, 2 félév specializáció)

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

120 kredit

7. A szakképzés célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A mentorpedagógus olyan szakember, aki szakszerű, hatékony támogatást tud adni pedagógustársaiknak az osztálytermi/szervezeti változások kezeléséhez, a nevelési-oktatási intézménybe (mint munkaszervezetbe) való beilleszkedéshez (pályakezdő vagy másik intézményből jött pedagógus belépése, tartósan (pl. gyes) távollévő munkatárs visszaintegrálása), segítséget nyújt a kiegésző megelőzéséhez, a személyes fejlődés támogatásához.

A képzés ötvözi a vezetési alapismereteket, készség- és képességfejlesztést az egyének és csoportok hatékony támogatásához szükséges tudással. A felnőttképzés elméletének és módszertanának, a tanácsadásnak, (ön)reflexió eljárásainak ismerete, alkalmazásának képessége az intézményi humánerőforrás fejlesztésének kulcsszereplőjévé teszi a képzésen szerzhető tudás birtokosait. Szaktudásával eredményesen képes hozzájárulni az intézmény emberi erőforrásainak felméréséhez, egyén és munkakör egymáshoz illesztéséhez, mindezekon keresztül szakértelmével növeli az intézmény alaptevékenységének eredményességét, sikerességét.

a) a szakképzés során szerzhető ismeretek:

- oktatási rendszerek, irányítás, eredményesség, hatékonyság, jogi szabályozás;
- szervezetelmélet, szervezetfejlesztés, innováció, intézményértékelés;

- stratégiaalkotás, minőségmenedzsment, humán erőforrás menedzsment;
- andragógiai alapismeretek;
- felnőttképzés-metodika;
- reflektív pedagógiai ;
- tanácsadási elméletek és technikák;
- moderátori ismeretek és technikák.

A mentorpedagógus szakvizsgát letevő hallgatók ismerik a közoktatás rendszerét, annak működését, szabályozását; tisztában vannak a nevelési-oktatási intézmények mint szervezetek diagnosztizálásának, fejlesztésének modelljeivel, elsajátítják a stratégiaalkotás, a projektmenedzsment, az emberi erőforrással való gazdálkodás, a minőségmenedzsment elméletét és módszereit. A képzés kiterjed a felnőttképzés jellegzetességeinek, elméletének és gyakorlatának bemutatására. A résztvevők tudást szereznek arról, hogy a felnőttek tanulása hogyan segíthető (tanácsadási modellek és technikák), hogyan érhető el az egyén és munkakörének összehangolása az egyéni kompetenciák és ambíciók, valamint a szervezeti célok és kultúra ismeretében.

b) a szakképzettség birtokában a végzettek alkalmasak:

- a nevelési-oktatási intézményben (óvoda, iskola, kollégium stb.) a humán erőforrás vizsgálata és fejlesztése területén középvezetői feladatokat ellátni;
- az intézménybe újonnan érkezett kollégáknak segítséget nyújtani a beilleszkedéshez, a szervezeti értékrend megismeréséhez, elfogadásához, a szervezet iránti elköteleződés kialakításához;
- tanácsadással támogatni az osztálytermi munkavégzés eredményességének, hatékonyságának növelését, támogatást nyújtani a tanítási-tanulási folyamat megtervezéséhez, megfigyelés alapján történő értékeléséhez;
- segítséget nyújtani a pedagógusok egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez, a munkatársak önismeretének növeléséhez, motivációs stratégiák kialakításához.

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- probléma- és helyzetfelismerés;
- nehéz helyzetek és emberek kezelése;
- kommunikációs készség;
- konfliktusmegoldó képesség;
- együttműködő képesség, az együttműködés tanítása;
- rendszerben való gondolkodás;
- elemzési és értékelési képesség;
- (ön)reflektivitás; ön- és társismeret
- fejlesztő értékelés képessége;
- egyéni pozitív tulajdonságok felismerése, fejlesztésének támogatása (erősségekre építés);
- motiválni, hatni tudás, meggyőzés képessége;
- nyitottság;
- rugalmasság;
- empátia;
- türelem;

– adaptivitás.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó főbb ismeretkörök és az ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:

Oktatáspolitikai és oktatásirányítási I-II.: 11 kredit

A témacsoport legfőbb célja a hallgatók bevezetése a közoktatási rendszerek problémavilágába, a működési viszonyait, sajátosságait meghatározó makrotársadalmi és immáron nemzetközi térben is zajló folyamataiba, bemutatva ezzel az oktatási rendszerek fejlődését befolyásoló tényezőket, a közoktatási rendszer egészét és az egyes intézményeket érő kihívásokat, a jelenkori hazai oktatáspolitikai és oktatásirányítási jellemzőit, a tanügyirányítási és az államigazgatás rendszer kapcsolódásának sajátosságait, beleértve ebbe az oktatásügyi igazgatás és jogi szabályozás kialakult hazai gyakorlatának kérdésköreit.

Minőség- és innováció menedzsment: 8 kredit

A közoktatási rendszerben, az egyes intézményekben a minőség, az innováció, a változás és ezek menedzselésével kapcsolatos elméleti ismeretek – modellek, paradigmák – bemutatása, feldolgozása. Az intézményi és fenntartói minőségirányítási rendszer építéséhez és működtetéséhez szükséges kompetencia fejlődésének megalapozása. Az innováció intézményi tervezésének, megvalósításának és értékelésének részletes megismerése, az innováció megvalósításához szükséges készségek és képességek fejlesztése. A változás környezeti feltételként történő értelmezése, ezen keresztül a változáshoz való viszony formálása, alakítása.

Szervezet: 6 kredit

A korszerű vezetés, a minőségfejlesztés egyik alapfeltétele, hogy a vezető, a mentor, a tanácsadó, szakértő ismerje az általa vezetett, irányított, illetve szakmailag támogatott intézményt mint szervezetet, tudjon gondolkodni szervezeti szinten is. Ennek érdekében a hallgatók olyan elméleti és gyakorlati ismereteket szereznek a szervezetelmélet és a szervezetszervezés tárgyköréből, amelyek segítik őket abban, hogy azonosítani tudják az intézményi szervezet felépítését, tulajdonságait (Szervezetelmélet és szervezeti kultúra tantárgy). Ennek alapján képesek legyenek változási/változtatási stratégiákat kidolgozni (Szervezetfejlesztés tantárgy). Elemezni az implementált változtatásokat, azok eredményeit, esetleges kudarcaikat, gátjait.

Stratégiai menedzsment: 6 kredit

A decentralizált oktatásirányítási rendszerben működő, autonóm intézmények sikeres működésének egyik legfontosabb záloga a stratégiai gondolkodás, amelynek része a stratégia-alkotás, tervezés és megvalósítás. Ez a tevékenység csak akkor lehet igazán sikeres, ha az intézmény sikeres működésében érintett minden fél (fenntartó, intézményvezetők, dolgozók, szülők, diákok) valamilyen mértékben részt vesz benne. A stratégiai menedzsment egyszerre kíván hosszú távú tervezést és rugalmasságot, a környezethez való alkalmazkodást és a hagyományokhoz való ragaszkodást. Ehhez az összetett tevékenységhez kapcsolódó elméleti ismeretekkel és a megvalósításhoz szükséges készségekkel gazdagodhatnak a hallgatók a tantárgy tanulása során.

Humán erőforrás menedzselése: 10 kredit

A szervezetek sikeressége egyre fokozottabban függ a humán tőke, a tudás, tapasztalat hatékony működésétől, ez pedig maga után vonja a személyi kérdések stratégiai nézőpontú megközelítését. Az egészséges, érzelmileg intelligens szervezetek megkívánják a humán erőforrás tudatos fejlesztését. Ez azonban csak az emberi viselkedés ismeretének alapján lehetséges. A vezetőnek, mentornak ismernie kell mind a személy, mind a csoport működésének jellemzőit,

dinamikáját. A szakértő, szaktanácsadó legyen tisztában, hogy az adott feladat végzéséhez milyen szakmai ismeretek, általános, illetve érzelmi intelligencia elemek szükségesek. Válgják képessé a munkatársak ezen szempontok szerinti kiválasztására, fejlesztésére.

Az oktatás hatékonysága és eredményessége: 11 kredit

Az oktatási rendszer és intézményei eredményességének, hatékonyságának vizsgálatával kapcsolatos alapvető elméleti ismeretek – modellek, paradigmák – megismertetése. A rendszer szintű értékelés értelmezéséhez és felhasználásához, az intézményi szintű értékeléshez, megvalósításához, illetve ennek támogatásához szükséges kutatómódszertani ismeretek elsajátíttatása. A tervezésben, elemzésben, értékelésben a rendszerszemléletű megközelítés, gondolkodásmód fejlesztése. Az elemzéshez, értékeléshez szükséges eszközrendszer alkalmazása és fejlesztése. Az értékelési kompetencia fejlesztése.

Tréning: 6 kredit

A tréningek három célt tűznek ki maguk elé. A csapatépítés keretében megteremteni a lehetőségét, hogy a csoportba járó hallgatók jobban megismerjék egymást, közöttük munkakapcsolat alakuljon ki, amelyet a képzésen túli időben és témában is használnak. Másodsorban lehetőséget teremteni a tréning munkaforma saját élményen keresztül történő elsajátítására, a tapasztalati tanulás kínálta lehetőségek kihasználására. A teamben való dolgozás előnyeinek megtapasztalására, és ezen módszerek használatára a vezetői, illetve tanácsadói munkában. A harmadik terület a személyiségfejlődés, amely során a résztvevőknek lehetősége van az ön- és társismeret mélyítésére, a személyes hatékonyság technikáinak gyakorlására, kompetenciáik fejlesztésére.

Felnőttképzés-pedagógiai I.: 8 kredit

A hallgatók megismerik meg felnőttképzés elméleti alapjait, az andragógia más tudományokkal való kapcsolatát és viszonyát, továbbá a felnőttképzés történetének legfontosabb állomásait, a XX. századi intézményesülés okait és napjaink gyakorlatának legfontosabb jellemzőit. Fontos szerepe van a hazai és nemzetközi tudásmegközelítések, a felnőttképzés hazai gyakorlata jellemzői megismerésének.

A témakörhöz tartozik a felnőttképzés metodikájának legfontosabb módszereinek megismerésének a felnőttkori tanulás sajátosságaival, a felnőttoktatás hagyományos és korszerű módszereivel (távoktatás, e-learning). A tanulás értékelésének újabb kérdéseiben való tájékozottság, ezen belül is az előzetes tudás mérésének és beszámításának módszerei, továbbá a formális, a non-formális és az informális tanulás jellemzőinek elsajátítása.

Reflektív pedagógiai I.: 16 kredit

A reflektív pedagógiai szemlélet elméleti alapvetésének megismerése, annak szellemében a pedagógiai folyamatok értelmezése, az ehhez szükséges megfigyelési szempontok és módszerek elsajátítása. A pedagógiai folyamatok, valamint saját mentori tevékenységük elemzésére és értékelésére szolgáló eljárások, módszerek, kommunikációs stratégiák elsajátítása és a gyakorlatban történő alkalmazása, továbbá új eljárások fejlesztése, kipróbálása, értékelése és szükség esetén a fejlesztés érdekében történő módosítása.

Felnőttképzés-pedagógiai II.: 8 kredit

A tanácsadási technikák jellemzőinek, legfontosabb módszereinek és eszközeinek elsajátítása, azok alkotó alkalmazására a mentori tevékenység során. A pedagógusok egyéni tanulási folyamatának segítése, az egyéni tanulás személyre szabott támogatása. A gyakorlat (tréning) során a hallgató megtanulja, hogyan lehet motiválni a pedagógusokat (kollégákat), továbbá, hogy a szervezetben a csoportok és az egyének közötti problémákat miként ismerje fel, és hogyan vegyen

részt konstruktívan megoldásukban. A moderáció legfontosabb technikáinak és eszközeinek elsajátítása.

Reflektív pedagógiai II.: 12 kredit

A reflektív pedagógiai szemlélethez szorosan kötődő, a pedagógiai folyamatok megfigyelése és végzése közben megvalósítható kutatási módszerek céljának, főbb típusai jellemzőinek elsajátítása. Az osztálytermi kutatásban rejlő továbbképzési, önképzési hatások és azok a szakmai (ön)fejlesztésbe integrálásának lehetőségei, az osztálytermi kutatás tervezésének, előkészítésének, megvalósításának és értékelésének módszerei, az innovációmenedzselés technikái. A mentori gyakorlat során a reflektív pedagógiai szemléletet alkalmazása, a pedagógiai folyamatok annak szellemében való értelmezése, a képzés korábbi szakaszában megismert mentorálási formák és eljárások alkalmazása, a saját mentori tevékenységükre való reflektálás, illetve az abból levont következtetések alapján a saját gyakorlatukon változtatás elsajátítása.

Záródolgozati szeminárium: 2 kredit

A hallgatók a rendelkezésre álló időkeretben (5 óra, a harmadik félév során) konkrét szakmai és módszertani segítséget kaphatnak a témavezető oktatótól, illetve szükség esetén más, a témában kompetens oktató(k)tól.

Alapozó szakaszt záró (2. félév végi) szigorlat: 4 kredit

Záróvizsga: 4 kredit

9. A záródolgozat kreditértéke:

8.